

הארת השבת

פרשת מצורע
שבת הגדול תשפ"ד
גיליון 209

א לעבטיגער שפּת

מאת הרב יהודה צבי שפירא רב המוסדות

הזירות מלשון הרע ושנאת חנם

ומי הוא שיכול לידע ולהגיע למקום חבריו
ובעסקינו בהרבות 'אהבת חברים', והאיסורים הנובעים מכך, ובראשם 'לשון הרע' נתבשר מדבריו הנוקבים של האיש המורס; 'הרה"ק רבי אברהם ב"ר נחמן, בספרו "כוכבי אור" (ששון ושמחה) בו מדבר דיבורים מעוררים החודרים עלי לבבות - לכמהים להתחזק, ולבלי להיכשל חלילה:

"כי גם בעוצם שפלותינו בדור היתום הזה... שאנו מונחים כעת, עוד לא שב חרון אף היצר מאתנו, ועוד מתגרה בכל אחד בכעס וחמימה, בקנאה ורדיפת הכבוד, בלשון הרע ושנאת חנם, וכל אחד מדמה בנפשו שהוא מבין אמיתית על חברו, שחברו מחריב עולמות והוא רוצה לבנותם. שחברו כולו שקר והוא כולו אמת... ולמאי נפקא מינה-למבעי רחמי... כלבאי ישאג תפלה וצעקה... ועל כן גם 'אנשי כנסת הגדולה' קבעו לנו על זה, לבקש ולבדק שלש פעמים בכל יום ברכת 'שים שלום' אפילו בשבת ויום טוב.

וגלות האחרון הזה שנתהוה מחמת 'שנאת חנם', נתארך ונמשך בריבוי עצום ומופלא בלי שעור וערך כל כך, כי העניין הזה של שנאת חנם, וכן שאר דברים שבין אדם לחברו, אפילו יום כיפור ויום המיתה אינו מכפר (עד שירצה את חברו). ומכל שכן וכ"ש על העוון החמור של 'לשון הרע' שהוא גרוע ביותר, וכמובן לכל משכיל בעומק פירוש המאמרי חכמינו ז"ל (ירושלמי פאה א) שאמרו על לשון הרע: שהוא שקול כנגד עבודה זרה וגלוי עריות ושפיכות דמים... עד שגם הכשר שבכשרים, והצדיק שבצדיקים אשר עמד בנסיון באמת, והטה שכלו על תורה ושבירת התאוות וכו', ובעניין זה - בהם נפלה שלהבת.

ומסיים בדבריו: "גם מזה יבין וידע כל אחד, איך שיש לו ללמד זכות, ולבלי להתרעם אפילו בליבו על חברו שחטא כנגדו, אפילו אם עשה לו מה שעשה, מאחר שההתגברות גדול ועצום על זה כל כך. וכמובן במאמר חכמינו ז"ל: רובן בזה... וכולם באבק 'לשון הרע'. וכל אחד צריך לחשוב בעצמו באמת בלי שום הטעה, אם הוא יוצא נגדו יתברך בכל העניינים, ואינו שומע חס ושלוש בעצת היצר בשום דבר. אבל מאחר שעל כל אחד עובר מה שעובר, איככה יתרעם וידין את שכנגדו, אפילו אם נכשל גם בדברים שבין אדם לחברו, מאחר שלא הגיע למקומו. וכמאמר אדמו"ר ז"ל בליקוטי מוהר"ן (בי סימן א') בכתבו: ומי הוא שיכול לידע ולהגיע למקום חברו... עין שם".

"שמור פתחי פיך"

וכה הייתה שיחתו של החסיד רבי לוי יצחק בנדר; על שמירת וזהירות הדיבור, בדברי רבינו (ליקו"מ לח) בפסוק "לפתח חטאת רובץ" (דעת זקנים א קג):
"אומר הרבי "רובץ" זה הפירוש של לשכב ולרבוץ. "חטאת" מתכוונים אל היצר הרע, והוא שוכב בין "פתחי פיך" ע"ש הכתוב: "שמור פתחי פיך".

לפעמים רואים כלב שרובץ ליד הדלת, חושבים שהכלב ישן, ואם בעל הבית אינו ניהור, הוא יכול לצאת מהבית, ולהשאיר את הדלת פתוחה, ואזי הכלב נותן ריצה לתוך הבית, וחוטף שם ועושה מה שעושה! הוא שוכב אצל הדלת - אומר הפסוק "לפתח חטאת"! היצטרע - היצר הרע שוכב אצל פתחי פיך" זהו הפתח שלו, שם הוא שוכב, והוא רואה - יש לו גם עוד זמן, הוא ימתיק שהוא יכשל בדיבור רע - אז הוא יתפוס אותו! אומר הרבי "שמור פתחי פיך" - תשמור את 'פתחי פיך', שתדע ששם הוא רובץ! איננו יודעים בכלל עד כמה האדם שרוי בסכנה תמידית! אכן כן; נדע להיזהר במידה כה יסודית, אשר השלכותיה והשפעותיה רבים הם מאוד. אך מידה טובה מרובה.

השבוע ב"פרשייתנו" אנו קוראים על מצורע, על פרתו בקרבנות שהוא מביא.

וכך כותב רש"י: "לפי שהנגעים באין על 'לשון הרע', שהוא מעשה פטופטי דברים, לפיכך הוזקקו לטהרתו ציפורים שמפטפטין תמיד בצפצוף קולי".

וכך שנינו: (ערכין ט"ו:) "אמר ריש לקיש מאי דכתיב: 'זאת תורת המצורע', זאת תהיה תורתו של מוציא שם רע". תיבת: 'מצורע' כעין נוטריקון, של מוציא שם רע.

ועוד שם מחטא לשון הרע הקשור לפרשייתנו: ואמר ריש לקיש מאי דכתיב (קהלת י) "אם ישוך הנחש בלא לחש ואין יתרון לבעל הלשון" לעתיד לבא מתקבצות כל החיות ובאות אצל נחש ואומרות; ארי דורס ואוכל, זאב טורף ואוכל. אתה מה הנאה יש לך...!! אומר להם וכי מה יתרון לבעל הלשון! ?

באמת חברו לא כיוון כנגדו רק עושה לפי תומו

בליקוטי הלכות' (נויקין ד לב - לד) כותב על 'אהבת חברים', פנימיותו ושרשו בגבהי רום, כשהוא מקשרו, ל"פרשת מצורע", שקוראים בימי ספירת העומר (בשנה פשוטה, לא מעוברת) שמתו בו תלמידי רבי עקיבא. בכתבו: שפרשת מצורע הוא על בעל לה"ר, שחמור מכל העונות מחמת שאינו מסתכל על הטוב.

והא לך דבריו המעוררים והמלהיבים באהבת חברים בכדי שלא נבוא לידו לשון הרע, מחלוקת ושנאת חנים: "ומוזה יבין האדם.. שצריך להתרחק מאוד מאוד ממחלוקת, ולבלי לבקש קנאה ושנאה על חברו. אדרבא ישתדל בכל כוחו לדון את חברו לכף זכות. כי לפעמים נדמה לאדם שחברו מתכוון במעשיו להקניטו מחמת שעושה דברים שהם כנגד ענינו ורצונו, ובאמת חברו לא כיוון כלום כנגדו, רק הוא עושה דבריו לפי תומו...

ומי שהוא קפדן ונח לכעוס חס ושלוש, אזי יתיך נוטר ננאה על חברו מחמת שלפי דעתו הוא כנגדו. וכמים הפנים לפנים, ואזי גם חברו עומד נגדו עד שנתעורר מחלוקת בין שניהם. ובאמת הוא בחינם, כי לא נתהווה המחלוקת כי אם על ידי שלא השתדל כל אחד לדון את חברו לכף זכות, שאינו מתכוון לרעתו כלל, רק חותר בדעתו שבוודאי כיוון להכעיסו מאחר שעושה דברים כנגד רצונו והנהגתו. אף על פי שבאמת חברו עשה בתמימות לצרכו לא להכעיסו.

וזה מרומז במשנה (ב"ק פרק ג), "זה בא בחביתו וזה בא בקורתו והזיק חבית בקורה, פטור, שלה רשות להלך ולהזיק רשות להלך". היינו אף על פי, שהילוך הקורה הוא כנגד רצון בעל החביות, אף על פי כן על בעל החביות לשמור את עצמו, ואין לו להתרעם על בעל הקורה שהולך עם הקורה ברשות הרבים, אף על פי שהוא נגד רצונו, כי לזה רשות להלך ולהזיק רשות להלך. רק אם עמד בעל החביות לתקן משאו וכי שאז חייב בעל הקורה, כמבאר בימשנה ושולחן ערוך. ומזה יכולים להבין בכל הדברים שבעולם, שהאדם צריך לדחוף אחר השלוש, ולדון את חברו לכף זכות, ולא יאמר פלוני יקפח פרנסתו, כי לזה רשות לעשות המשא ומתן ולהזיק רשות, ואין אדם נוגע במה שמוכן לחברו, ולעולם יעבור האדם על מידותיו וזוה ינצל מכל מיני היזקות ומחלוקות".

פניני פרשה

"זאת תהיה תורת המצורע... וראה הכהן" (כא א)
עיוין בדברי ה'נועם אלימלך' - "וראהו הכהן" קאי על הצדיק - שמחזיר בתשובה את האיש שיצא חוץ למחנה השכינה.
ואפ"ל ע"פ המובא בליקוטי מוהר"ן (ז ב) שהצדיק צריך לקרב את הידי מעלה, וגם הידי מטה. וזהו בכאן שמשטה את המצורע מטומאתו שהגיע לו בעונו, 'ידי מטה'. ובדברי הכותב "וראה הכהן", 'ראה' - ע"ש "החכמה", וכמובא בפרש"י (בראשית ג): עה"פ "ותפקחנה עיני שניהם" על שם "החכמה" נאמר (ענין ליקו"מ כז) דזהו רומז על 'ידי מעלה'.

"זאת תהיה תורת המצורע" (יד ב)

גם בתוך בחינת 'מצורע' יש שם 'תורה' - אפשר למצוא אלוקותו יתברך. ובליקוטי מוהר"ן (יב): על מאמרם (ירושלמי תענית פרק א) 'אם יאמר לך אדם, היכן אלקיך - תאמר לו: בכרך גדול של רומי' - "שגם שם, שמלאים גלולים ועבודה זרה, גם שם מוסתר הוא יתברך".

"זאת תהיה תורת המצורע" (יד ב)

אפשר לומר: צרעת באדם בגימטריא: גם חטא לשון הרע (עם התיבות והכולל), רמז על נגע צרעת שבאה על חטא שלה"ה.

זאת תורת המצורע

אפ"ל שמצורע נוטריקון - עם צר - שרומז על צרות עיון, כי הצרעת באה על עוון חטא לשון הרע - והלשון הרע נמשך פעמים רבות מצרות עין שיש לו על זולתו. וכבר מובא במשנה באבות מחומרת 'עין רע'.

"זאת תהיה תורת המצורע"

בדבריהם (ערכין ט"ו): רבי אחא ברבי חנינא אומר: סיפר (לשון הרע) אין לו תקנה שכבר כרתו דוד ברוח הקודש שנאמר {תהילים יב-ד} "יכרת ה' כל שפתי חלקות לשון מדברת גדולות", אלא מה תקנתו שלא יבא לידו לשון הרע, אם תלמיד חכם הוא יעסוק בתורה, ואם ע"ה הוא ישפיל דעתו שנאמר (משלי יד): "וסלף בה שבר ברוח".

ואפ"ל שזה מרומז כאן בפסוק ענין לימוד תורה, בהדגש הכתוב: "תורת המצורע".

ובהמשך "והובא אל הכהן" ענין הכנעה וביטול, שזהו 'ישפיל דעתו', וכמובא בתורת כהנים: שטומאתו וטהרתו בכהן.
ועוד יותר "והובא", לשון בעל כרכו - גם אם אין לו רצון לכך, ע"ד המשנה (אבות ד כא): "שעל כרחך אתה חי וכו' ועל כרחך אתה עתיד לתן דין וחשבון" - רמז וסימן למידת הענוה.

"שתי צפרים חיות טהורות" (יד ד)

ע"פ המובא בליקוטי מוהר"ן (ג) על חשיבות שמיעת הנגינה ממנגן כשר, השתי צפרים קדושה רומזים על מלכות דקדושה, והנגינה הוא בחינת מלכות, כמובא על דוד מלך ישראל (שמואל א טז) "ויודע נגון".
ולפי כך אפ"ל "שתי צפרים" עולה במספר: 'שיר נגון כשר', (עם הכולל) הרומז על נגינה ושירה כשרה.

המשך פניני פרישה

"וזהו על המטהר מן הצרעת שבע פעמים" (יד ז)

בזוהר בפרשיתנו (דף נב) **דבלישנא בישא דאמר נחש לאשה גרם מיתה עליהו ועל כל עלמה**. ובדבריהם (רשי"י במדבר י"ב י"ב) **דמצועע חשוב כמת**. ואפשר לדייק בלשון הכתוב: **"וזהו על המטהר מן הצרעת שבע פעמים וטהרו"** דהוה רמז על היטהרות מטומאת מת, וזהו: **"שבע פעמים"** ע"פ דברים (רשי"י שבועות יא: פרה פ"ג שזה דעת ר"מ) **דשבע פרות אדומות עשו בכל ימי בית ראשון ושני**, והא פרה אדומה מטהרת מטומאת מת, וזהו דיוקו של: **"שבע פעמים"**.

"וזהו על המטהר מן הצרעת.... וכבס המטהר את בגדיו" (י"ד ז ח)

אפשר לדייק דאף שהוא עדיין **בניצומו של טהרות**, כבר קראוהו הכתוב **"המטהר"**, כיון **דרצונו וקבלתו להטהר הוא כבר נקרא טהור**.

"כנגע נראה לי בבית" (יד לה)

בדבריהם (נגעים פרק יב משנה ה) **"כנגע"** ולא **"נגע"** ודאי. **"ואפילו שהוא תלמיד חכם ויודע דאי שהוא נגע לא יגזור ויאמר 'נגע' - אלא 'כנגע'**. וכן הוא **בעת יציאתם ממצרים** נאמר (שמות יא ד): **"כחצות הלילה אני יוצא בתוך מצרים"**, ובפרש"י **דבברי חז"ל** שאמר משה **כחצות** דמשמע סמוך לו או לפניו או לאחריו, ולא אמר **בחצות** שמא יטעו איצטגני פרהו ויאמרו משה דבאי הוא. ע"כ.

ולכאורה יש לדייק, למה דווקא בכאן בנגעים וכן **ביציאת מצרים** חשו מטעיות ואמרו: **"כנגע"**, **"כחצות"**.

ואפשר לומר ע"פ המובא **במדרש רבה**, עה"פ: **"כי תבואו אל ארץ כנען אשר אני אני נתן לכם לאחזה ונתתי נגע צרעת בבית ארץ אחוזתכם"**: תני רבי חיאיא וכי בשרה היא להם שהנגעים באים עליהם? תני רבי שמעון בר יוחאי, כיון ששמעו כנענים שישראל באים עליהם, עמדו והטמינו ממונם בבתים ובשדות, אמר הקב"ה: **"אני הבטחתי לאבותיהם, שאני מכניס את בניהם לארץ מלאה כל טוב שנאמר: 'ובתים מלאים כל טוב'"**, מה עושה הקב"ה? **מגרה נגעים בביתו והוא סותרו ומוצא בו אוצר**.

ומכיוון שהיה בכאן **הבטחה של הקב"ה בכיכול**, שהוא מכניס אותם לארץ מלאה כל טוב, לכך היו צריכים לומר **"כנגע"** שלא יטעו חלילה בהבטחתו של הבורא ב"ה.

וכן הוא **ביציאת מצרים**, מכיוון שכל היציאה השתלשלה מאותה **הבטחה של ברית בין הבתרים**, שהקב"ה הבטיח לאברהם, ולכך שלא יטעו בכך, ולא יבואו בטרוניה כתוב **"כחצות"**.

"ורחץ בשרו במים חיים וטהרו" (ט"ו יג)

ר"ת, וס"ת של: **ורחץ ב'שרו' ב'מים' ח'יים** הוא **מי מקוה** רמז על היטהרות של מקוה. וזהו **"וטהרו"**. ואפשר להוסיף בדרך צחות בדבריהם (ברכות ב.) **מאי וטהרו טהר יומא** - היטהרות **'היום' במקוה** - כמנהג חסידים ואנשי מעשה הטובלים כל יום במקוה.

"והזרתם את בני ישראל מטומאתם" (טו לא)

אפ"ל, **"והזרתם"** לשון **"נזר"** - **"כתר"** (ז' ו-מ') של **והזרתם** גמ' נ' עם הכולל, שורש טיבה (זו) דקאי על **"כתר תורה"** שבכות התורה אפשר להיות מופרש מהטומאה. וכדבריהם **"אם פגע בך מנוול זה משכחו לבית המדרש"**, וכמובא **ב'רמב"ם** (הל' ביאה כב): שאין היצר מתגבר אלא מי שלבו פנוי מהחכמה. כן אפ"ל, **"והזרתם"** אותיות **"זהו"** - **מת**: שאם האדם יודע שהטומאה והתאוות זרים ומתים עבורו, שאין לו שום קשר לכך, יוכל להתגבר ביותר **קלות עליהם**. וכמובא על דבריהם (תמיד לב.) **"מה יעביד אינשי ויחיה אמרו ליה ימית עצמו"**.

וב'ליקוטי מוהר"ן' (ז' תנינא): **"כי מי שיועד קדושת ישראל... ויודע רוחניות ודקות של ישראל - הוא יודע, שישראל הם רחוקים לגמרי מעוון, ואין עוון שייך להם כלל כלל לא**, לפי גדול קדושתם משרשם וגדל דקותם ורוחניותם".

סיפורים מאירים

סיפורי פרישה במושנת רביה"ק מוהר"ן מברסלב ותלמידיו ז"ע

"ועץ ארז" (י"ד ד). **"ועץ ארז לפי שהנגעין באין על גסות הרוח" (רש"י)**

על מה התבודד רבי לוי יצחק בנדר בכותל !?

צורכי החסידים הטו פעם אזנם להתבודדותו של החסיד רבי לוי יצחק בנדר בכותל המערבי, עת שפך שיחתו לפני בוראו:

וכה השתפך בתפילות, ובפירוש שיחתו: ריבונו של עולם, עזרני שלא אטעה עצמי ולא אשכח את מקומי האמיתי, על אף שאשמע שמשבחים אותי אפילו אלפי אנשים. ולא אתבלבל ואדמה לחשוב שאולי נכונים דברי שבחם שמשבחים ומפארים אותי, ולא אטעה לחשוב שאכן ראוי אני לזה, ואכן מעמדי כזאת חלילה וחלילה.

אלא שמרני והציילני מזה, ואדע ואזכור היטב היטב את מקומי האמתי כמה אני רחוק ממך ומתורתך ומקדושת הצדיקים...

וכך חזר החסיד המלא בתורה וחסידות בהפצרותיו להשי"ת שינצל מהגאוה, ויזכה לענווה.

"כי תבואו אל ארץ כנען" (ויקרא יד לג)

העלאת כיסא רבינו לארץ ישראל

היה זה החסיד הנלהב, המפורסד במסירותו בעבודת השם באש להבה; רבי הירש לייב ליפל, להיות שליח נאמן להציל את כסאו העתיק של רבינו מעכיליון. ובזכות תושייתו הגדולה נותר הכיסא לפליטה. היה זה כאשר הגיעה לאומן שמועה מעצבה; שרבי הירש לייב ליובארסקי, מנכדי רבינו, עבר ניתוח בעיר קרימנטשוק ושבק חיים על שולחן הניתוחים. כאילו לא די היה בשמועה מדאיבה זו, נפוצה גם הדיעה, כי כיסא רבינו הקדוש שנשמר בביתו של רבי הירש לייב בדחילו ורחימו כל השנים, נידון לשריפה, והריחו מונח במחסן עצים המיועדים להסקה.

מרגע שהגיעה השמועה לאזני רבי הירש לייב לא איבד אפילו שניה, הוא מיהר ונסע לקרימנטשוק, ולאחר חיפושים, איתר את מחסן העצים וגאל משם את הכיסא שכבר היה מפורק ואף חרוך מעט. וכשחלקי הכיסא הגדול על שכמו, מיהר אל בית הכנסת בעיר המכונה **"די פולישע שול"**, שם פירק את המשא מעל גבו, כשהוא נאנח מחמת הכאב והמאמץ הקשה.

בכוונתו היה לקחת עמו את הכיסא אל תחנת הרכבת הקרובה ולהביאו לאומן, אלא שמהר מאוד הבין, שלהיטלטל עם משא גדול שכזה בדרכים, תחת עיניהם הפקוחה של סוכני הק.ג.ב. זו משימה קשה מאוד. לכך נמלך, העמיסו שוב על שכמו, וחזר עמו כשהוא צועד ברגליו מספר קילומטרים עד לביתו של החסיד רבי משה בער רוזנפלד שהתגורר בעיר, והשאירו אצלו.

רבי משה בער שמר על האוצר היקר באמנות, ונהג בו קדושה יתירה, וכשעלה בשנת תרצ"ה לארץ ישראל, שנה לאחר עלייתו של רבי הירש לייב, נשא עמו את הכיסא במסירות של ממש שלא יתפס על ידי שלטון הרשע, שזו הייתה עבירה חמורה ביותר להוציא דבר עתיק יקר ערך כזה מרוסיה הקומוניסטית. סחבו עמו כל הדרך כשהוא מפורק לחלקים, שלא יתפסו, ובניסים גדולים זכה להעלותו לארץ ישראל.

לאחר שנים רבות שזה שכן בביתו, ובהשתדלותו של החסיד רבי צבי אריה רוזנפלד, שיכנו כבוד בבית המדרש הגדול דחסידי ברסלב בשכונת מאה שערים בירושלים. (ע"פ בצלו של הרבי)

"בבית ארץ אחוזתכם" (ויקרא י"ד לד)

חדרו של רבי שמואל שפירא ב"מירון"

היה זה החסיד הנודע בלהבת אש העבודה רבי שמואל שפירא - שהיה לו בחזקתו חדר - כוך קטן ששימש לו לעבודת השם.

לפני שקיבל את החזקה על חדר זה, היה החדר תחת שרביט פיקוחו של "חכם מנחם" מחשובי חכמי צפת הספרדים שהגיעו בתדירות למירון, מבני היכלא של ה"חכמים" שהיה להם את החדרים למעלה בחצר הציון של ציונו של רשבי. הוא האריך ימים לאחר כל החכמים הוותיקים עד שנפטר בשנת תשי"כ.

החסיד רבי שמואל שפירא היה מגיע למירון לעיתים תכופות. עוד משנות בחרותו בשנות התר"ץ - מסר את נפשו על הנסיעות למירון, עד כדי כך שבשנת תשי"ח לאחר ששהה בשבי הירדני יחד עם שאר פליטי העיר העתיקה ושוחרר לאחר מאמצים רבים, מיד לאחר השחרור, היישר מהשבי - ולפני שליטי בביתו - שם את פעמיו למירון לרגל ז' אדר של שנת תשי"ט!

בכל שנה נהג לנסוע למירון בימים הנוראים של חודש אלול והיה נשאר שם עד לאחר יום הכיפורים. זאת לבד מכל ימי ערב ראש חודש וימי עלייה למירון, שבתות מסוימות במשך השנה וגם ב"סתם" ימים שבהם היה לו הזדמנות לנסוע.

עד לפטירתו של חכם מנחם היה רבי שמואל מגיע ללא מקום אכסניה, והאמת שהוא לא היה צריך לכך, שכן פרוש היה מכל הבלי העולם הזה. את כל זמן שהותו שם היה מבלה בבית הכנסת הקטן שלידי ציון הרשב"י, ולעת הצורך - היה חוטף תנומה באחת מפנינות המערה. לאחר פטירתו של חכם מנחם היה זה רעו וידידו הטוב לעבודת השם - רבי הירש לייב ליפל ששכנע אותו שיעבור לחדר שהתפתח. הוא במשך שנים הימים המוקדם לפני - יקר עבודת השם, בניצול חדרון קטן זה לתורה ותפילה. בשנים האחרונות לחייו כמעט ולא היה יוצא מפתח חדרו, ושם היה עורך את סדרי תפילותיו ולימודיו. והיה המקום לחרדת אלוקים...

מן הקטן הוא יצא הגדול | את הפסח בעצמו

ילדים יקרים! מתקרבים אנו לחג הפסח הקדוש. חג שאנו מוקירים את יום צאתנו ממצרים. שפאנו מעבדות לחרות, ונהיינו בני חורין.

כשמגיעים ימי הפסח, שוב יש לנו את ההזדמנות, לא להיות עבדים, לא להיות משעבדים ליער הרע. להיות בני חורין, ויבקר ארצו חכמינו: **"אין לדך בן חורין אלא מי שעוסק בתורה"**.

פעם שמע רבי נתן, אהד מאנשי מתיאון לפני חברו, שאין לו עוד מוצרי החג לקראת הפסח, ואמר בקצב: **"מהיכן אקח עבור הוצאות החגיגה?"**

כשמע זאת רבי נתן, אמר לו: **"איך זוכים לקחת את הפסח בעצמנו?"** כי על החג לבסוף? הינה בעצרת השם, אכל איך נזכה לקדשת הפסח בעצמנו?

נתפלל להשם, נאמר תפילות מספר יליקוטי תפילות על פסח, שפאנו לצאת מעבדות לחרות, ולקבל קדשת החג הקדוש. לקבל את האור הגדול של חג הפסח בעצמו.

נבוא מוקנים לחג הפסח, נדע שחג זה הוא עבורנו הזדמנות להתחלה חדשה, לחיים של בני חורין, לא יותר עבדי פרה, עבדי היצר, אלא בני האהובים של מקום.

זוית ראיה <<

ההכנות לפסח בעיצומן, נתחבר לכך בשמחה ובנפש הפיצה כי מי שטרח בערב שבת יאכל בשבת...